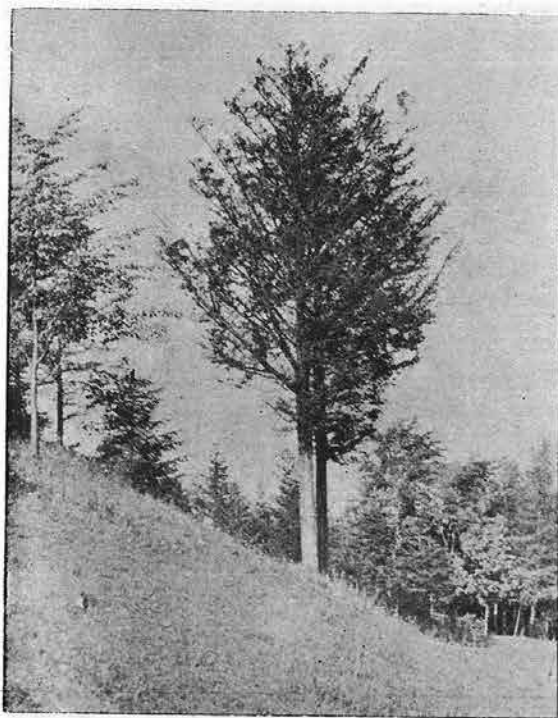

. Nowe stanowisko cisa na Śląsku Cieszyńskim.

Nouvelle station de l'if en Silésie de Cieszyn.

W związku z pracą o zabytkach przyrody województwa śląskiego, dowiedziałem się o nowym stanowisku cisa, nieznanym dotychczas zupełnie w literaturze fachowej.

Znajduje się ono mianowicie we wsi Cisownicy koło Ustronia, wzgl. Golezowa, powiat Cieszyn. W części tej gminy, noszącej nazwę „Goj“, (Gaj) rośnie bowiem około 50 okazów drzewiastych i krzaczas-

Ryc. 1. Cisy koło Cisownicy. — Fot. M. Koczwarą.

tych tego rzadkiego u nas, jak zresztą i wszędzie gatunku, na stanowisku bezsprzecznie pierwotnym, na co wskazuje już sama nazwa wsi, dalej pniaki cisowe poważnej grubości, wyorywane od czasu do czasu przez wieśniaków z ziemi. Stan zdrowotny drzewek niezły, cierpią one jednak w porze zimowej dotkliwie od saren, które ze szczególnem upodobaniem właśnie gałązki cisowe ogryzają, o czym się sam kilkakrotnie przekonałem.

Również i zające są nieczułe na działalność taksyny, zawartej w szpilkach cisa, jak niemniej kozy i owce wobec czego należałoby wogóle poddać rewizji dotychczas podawane wiadomości o trujących własnościach liści szpilek cisowych odnośnie do powyżej wymienionych gatunków zwierząt!) — Wysokość 2 najsilniejszych okazów $\pm 8 m$ — grubość 60 i 71 *cm*; oprócz tego kilka drzewek $\pm 4 m$ wysokich, reszta niższych i krzaczastych. Kilka sztuk owocuje.

Odległość od drogi gminnej $\pm 3\frac{1}{2} km$ — od posterunku policji Golezów $\pm 6\frac{1}{2} km$. Drzewka stanowią własność gminy Cisownicy.

Na pobliskiej „Machowej Górze“ rośnie również kilka okazów krzaczastych na stanowisku pierwotnym. Odległość stanowiska od drogi $1\frac{1}{2} km$ — od posterunku policji $3\frac{1}{2} km$ — Drzewka stanowią własność prywatną kilku gospodarzy.

W miejscowości „Cisie“ kilka drzewiastych i krzewiastych okazów, około $2\frac{1}{2} km$ od drogi, a $4\frac{1}{2} km$ od posterunku.

Cisy powyżej wymienione stanowią resztki dawnego boru cisowego, wyniszczonego na różne przedmioty użytku codziennego, jak laski, fajki, itp.

Pozatem użyto drewna cisowego do budowy okolicznych kościółków, które jednak przeważnie już zburzono, tak że nie da się to z całą pewnością stwierdzić.

Starzy wieśniacy jednak, którzy o tem od swoich przodków słyszeli, opowiadają o tem chętnie i dość wyczerpująco. — Te resztki cisowe korzystają obecnie z jakiej takiej ochrony ze strony Zarządu Gminy (od r. 1928), a prywatni właściciele również szanują swe sztuki. Należałoby jednak ochronę tych ostatnich mohikanów swego gatunku ująć w formy prawne, aby ich zabezpieczyć przed ewent. „odświeżeniem“. — Sprawą tą powinna się zająć Państw. Rada Ochrony Przyrody, której o tem doniosłem — czy już coś uczyniono z jej strony — nie wiem.

Korespondencja dendrologiczna z Katowic.

Correspondance dendrologique de Katowice.

Niezwykle czynna na polu dendrologji zdobniczej Dyrekcja Ogrodów miasta Katowic nadesłała do Redakcji Rocznika III piękne zdjęcia fotograficzne z objaśnieniami i prośbą o umieszczenie ich w Roczniku. Zdjęcia te i objaśnienia Redakcja poniżej zamieszcza.

1. *Laburnum alpinum*. Złotokap alpejski rosnący na placu Wolności w Katowicach, stanowi zwłaszcza w czasie kwitnienia prawdziwą ozdobę placu. Kwitnie on nieco później od *Laburnum vulgare*.